

2019-02-20

Ärendenummer
NV-00831-19

Protokoll för möte med Tillsyns- och föreskriftsrådet

Tid: Onsdag den 20 februari, kl. 10 - 15.45

Plats: Naturvårdsverket, Lokal Söderåsen

Närvarande:

Christian Haglund, Naturvårdsverket, ordförande

Mona Strandmark, Jordbruksverket

Daniel Sundvall, Folkhälsomyndigheten

Gustav Enander, Länsstyrelsen

Robert Öjermark, Försvarsinspektören för hälsa och miljö

Marie Becker, Miljö- och energidepartementet

Jenny Jonsson, Naturvårdsverket (fm)

Tomas Waara, Naturvårdsverket (fm)

Monika Magnusson, Naturvårdsverket, sekreterare

1. Mötet öppnades

2. Föregående protokoll fastställdes

3. Dagordningen fastställdes

Eftersom SKL inte deltog på mötet bestämdes att skjuta på frågan om PFAS.

4. Förstudie om en Nationell miljötillsynstrategi.

Jenny Jonsson och Tomas Waara gav en lägesrapport. I arbetsgruppen ingår 10 personer. Alla myndigheter i ToFR utom försvarsinspektören för miljö och hälsa är representerade. En nulägesbeskrivning av hur styrningen av tillsynen uppfattas har genomförts. Nationella tillsynsprojekt uppfattas som mest styrande. Indirekt styrning sker genom att vissa frågor, t.ex. PFAS, lyfts i den allmänna debatten. I vilken grad de centrala myndigheterna styr varierar. TVL-planerna uppfattas inte som styrande, men blir det om man kopplar på nationella projekt. Den nationella tillsynsuppföljningen, och då särskilt fördjupningsdelarna inom särskilda sakområden, styr mer än TVL-planerna. Riksrevisionen har pekat på behovet av en bättre uppföljning och då även av vägledningen.

Nästa steg i förstudien handlar om följande frågor. Bör alla miljöbalkens tillsynsområden ingå i strategin? Hur ska avgränsningen göras, fokus på lagefterlevnad och kontroll? Ett helhetsgrepp eller en strategi per tillsynsområde?

Avstämning med styrgruppen (ToFR) sker via skype den 27/3 kl. 10-11.30.

5. Smartare vägledning

Elin Einarson Lindvall och Klas Köhler från länsstyrelsen gav en lägesrapport om Miljösamverkan Sveriges projekt (presentation, se bilaga 1). Myndigheternas vägledningar har fått mycket kritik genom olika utredningar. I projektet sätts tillsynaren i fokus. Även här lyfts nationella projekt som framgångsrikt för att tillgodose tillsynarens behov. I den efterföljande diskussionen lyftes bland annat behovet av att analysera varför tidigare försök inte lyckats, roller och ansvar, den långsiktiga förvaltningen samt kopplingen till digitalt först. (Se vidare anteckningar från diskussionen i bilaga 2.)

6. Tillsynsutbildning i ny tappning

Tomas Waara lämnade en lägesrapport från Miljösamverkan Sveriges projekt. (Presentation se bilaga 3). Länsstyrelserna har tidigare haft en återkommande tredagars utbildning som varit uppskattad. Man tittar nu på möjligheten att genomföra en webbaserad utbildning som också kommunala inspektörer ska kunna ta del av. Det finns två alternativ. Antingen en enkel utbildning med liten budget (inspelning med mobiltelefon) eller att anlita ett företag med proffsfilmare.

Vid efterföljande diskussion lyftes att även handläggare på centrala myndigheter har behov av grundläggande miljöbalksutbildning. Det finns bra exempel från andra myndigheter, t.ex. Boverket och Livsmedelsverket. Ska näringsliv eller andra aktörer tas inom som föredragshållare? Ska de som utbildas också göra någon typ av prov och få intyg på att de gått utbildningen?

7. Senaste nytt från Miljö- och energidepartementet

När det gäller framtiden för ToFR så finns det inget beslut ännu. Det finns ett förslag som innebär att förordnandena ska förlängas året ut. Övriga aktuella frågor är bland annat: fördjupad utvärdering av miljömålen 2019, PFAS, svar med anledning av riksrevisionens granskningar, KOM:s handlingsplan för förbättrad efterlevnad av miljölagstiftningen och miljöstyrningen. (Se vidare bilaga 4).

8. Offentliga utredningar som berör ToFR

Översyn av miljöövervakningen, 2017:58
Fossilfritt Sverige, 2016:05
Giftfri och cirkulär återföring av fosfor från avloppsslam, 2018:67

9. Författningar

FoHM tar fram förslag till föreskrifter om bekämpningsmedel. Remiss före sommaren.
FIMH arbetar med föreskrifter som gäller skydd av vattentäkter.

10. Senaste nytt från ledamöterna

Länsstyrelsen Jönköping: Länsstyrelserna har gemensamt skickat en skrivelse till miljödepartementet med anledning av den minskade budgeten. Svårt att behålla personal. Som exempel försvinner tre tjänster vid Länsstyrelse i Jönköping. Svårighet att klara tillsynen över verksamheter som omfattas av IED och avloppsdirektivet. Endast händelsestyrd tillsyn över vattenverksamheter och naturvård.

FoHM: Ny bullervägledning som tagits fram tillsammans med NV kommer i mars. Vägledning om vårdlokaler är ute på extern remiss. Vägledning om tillfälligt boende ska revideras. Ska skriva om resultatet från förra årets uppföljning av hälsoskyddet i den årliga 1:28-redovisningen. Samverkar med NV när det gäller vägledning om 2 kap. miljöbalken.

JoV: Påverkas inte så mycket av ny budget. Genomför ett tillsynsprojekt tillsammans med Keml, NV, Ist och kommuner om växtskyddsmedel och växtnäringsämnen. Detta är en åtgärd enligt vattenmyndigheternas åtgärdsprogram. Vägledningen som tas fram där kommer att skickas på remiss till bl.a. NV, Kemi, Hav, LRF. Den praktiska tillsynen genomförs i höst. JoV får ny organisation från och med 1 april.

NV: Stora neddragningar i budgeten. Påverkar främst klimatlivet samt skydd och skötsel av natur. Stökigt personalmässigt. Januariöverenskommelsen innebär att det troligen kommer nya uppdrag. Sprid gärna information om miljöbalksdagarna. Mer fokus på myndigheter i år. Det finns platser kvar. Prioriterade vägledningsinsatser 2019 är bland annat vägledning om 2 kap. MB, IED-BREF, avfallsbehandling, producentansvar, gruvavfall, invasiva främmande arter och

artskydd. Genomförande av klimatanpassningsplanen innebär bl.a. att vägledningar ska anpassas. En första pilot för detta blir vägledning om förorenade områden.

11. Effekter av tillsyn

Björn Persson och Erik Geijer, Naturvårdsverket presenterade en litteraturstudie - en sammanställning av de forskningsresultat som framkommit inom ett flertal enskilda studier, de flesta internationella, av miljötillsynens effekter. Rapporten kommer att publiceras om ett par veckor. Slutsatser från studien är:

- Få studier och svårt att mäta. Ofta mer kvalitativ bedömning.
- Tillsyn och det tvingande regelverket lyfts dock ofta som den enskilt viktigaste faktorn för förbättrat miljöbeteende.

12. Nytt om IMPEL

Moa Ek, Naturvårdsverket. Ny finansieringslösning på gång. Innebär färre men större projekt. Kan också innebära att endast medlemmar får delta i projekt. I Sverige är NV och HaV medlemmar. (Presentation se bilaga 6).

13. Årsrapport – ToFR:s verksamhet under 2018

Inga synpunkter lämnades på förslaget på årsrapport som skickades ut med kallelsen.

14. Övriga frågor

Det blir ingen workshop i mars. Eventuellt blir det en i höst om rådet bestämmer det på nästa möte.

15. Nästa möte

Onsdagen den 15 maj i Naturvårdsverkets nya lokaler i Hammarby sjöstad.

Vid protokollet:

Monika Magnusson
(Sekreterare)

Christian Haglund
(Ordförande)